

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne
OKRESNÍ SOUD V BEROUNĚ
dne 15. 10. 2003

15 -10- 2003

12 To 327/2003

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Milcové a soudkyň JUDr. Lenky Pješčakové a Mgr. Radmily Svatoňové ve veřejném zasedání konaném dne 15. října 2003 o odvolání obžalované [REDAKCE] nar. 30. 12. 1969, proti rozsudku Okresního soudu v Berouně č.j. 1T 86/2001 – 276 ze dne 11. 2. 2002, **t a k t o :**

Podle § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. řádu se napadený rozsudek ruší ve výroku o vině a trestu. Podle § 259 odst. 3 tr. řádu se znovu rozhoduje tak, že

obžalovaná

[REDAKCE]

roz. [REDAKCE] nar. [REDAKCE] ve [REDAKCE] okres [REDAKCE] t. č. na mateřské dovolené, bytem [REDAKCE]

se uznává vinnou,

že
jako učitelka Základní školy [REDAKCE] v průběhu školního výletu deseti žáků třídy 8. a v rozporu s nahlášenou a vedením školy schválenou trasou dvou denního výletu dne 22. 6. 2000 mezi 16. 00 hod a 18. 00 hod. v obci [REDAKCE]

okres [redacted] při koupání žáků v řece [redacted] tolerovala jejich rizikové činnosti jako skákání do vody a potápění se v prostoru jezu a v důsledku nedostatečného dozoru a teprve po upozornění dětí, že jeden ze žáků chybí, zjistila nepřítomnost [redacted] nar. [redacted] k jehož utonutí došlo v prostoru jezu okolo 17. 30 hodin, přičemž bezprostřední příčinou jeho smrti bylo udušení z utopení,

t e d y

jinému z nedbalosti způsobila smrt,

č í m ž s p á c h a l a

trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák.

a o d s u z u j e s e

podle § 224 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 10 (deseti) měsíců, jehož výkon se podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání 18 (osmnácti) měsíců.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem byla obžalovaná [redacted] uznána vinnou trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák., který měla spáchat tím, že jako učitelka ZŠ [redacted] [redacted] v průběhu školního výletu deseti žáků třídy 8. A v rozporu s nahlášenou a vedením školy schválenou trasou dvoudenního výletu dne 22. 6. 2000 mezi 16.00 a 18.00 hodin v k. o [redacted] okres [redacted], aniž by si ověřila, zda v těchto místech v řece [redacted] je povoleno koupání a získala povolení okresního hygienika, umožnila bez náležitého dozoru koupání žáků v řece [redacted] tolerovala rizikové činnosti jako skákání do vody, potápění se v prostoru jezu a v důsledku nedostatečného dozoru a teprve po upozornění dětí, že jeden z žáků chybí, zjistila nepřítomnost [redacted] nar. [redacted] k jehož utonutí došlo v prostoru jezu okolo 17. 30 hodin, přičemž bezprostřední příčinou jeho smrti bylo udušení z utopení. Za to byla obžalovaná odsouzena podle § 224 odst. 2 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu dvou let.

Proti tomuto rozsudku podali odvolání obžalovaná a poškození manželé [redacted] (ve vztahu k druhým odvolatelům však v této fázi řízení již rozsudek přezkoumáván nebyl).

Obžalovaná napadla svým odvoláním výrok o vině i trestu, vytýká soudu I. stupně nesprávné skutkové i právní posouzení věci, neboť má za to, že neporušila žádné povinnosti, které jako učitelka měla, koupání dětem umožnila na místě, které jí doporučil místní znalec poměrů a i když se jednalo o místo obecně nebezpečné, bylo upraveno tak, že toto nebezpečí nebylo patrné. Navíc k utonutí [redacted] s největší pravděpodobností došlo tím, že porušil zákaz, který ona vydala. Má proto, že dozor vykonával řádným způsobem a žádnou důležitou povinnost vyplývající z jejího zaměstnání či právního předpisu neporušila. Krom toho namítá, že skutek, kterým byla uznána vinnou byl odlišně popsán v záznamu o sdělení obvinění a obžalobě, považuje proto minimálně za sporné, jedná – li se o skutek totožný.

Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 19. 6. 2002, sp. zn. 12 To 124/2002, byl k odvolání obžalované podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu napadený rozsudek v celém rozsahu zrušen a odvolací soud ve věci sám rozhodl. Uznal obžalovanou vinnou opět trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák., protože jako učitelka Základní školy [redacted] v průběhu školního výletu deseti žáků třídy 8. A v rozporu s nahlášenou a vedením školy schválenou trasou dvoudenního výletu dne 22. 6. 2000 mezi 16.00 až 18.00 hod. v obci [redacted] okr. [redacted] při koupání žáků v řece [redacted] tolerovala jejich rizikové činnosti jako skákání do vody a potápění v prostoru jezu a porušila tak ustanovení § 135 odst. 4 písm. c) zákoníku práce a ustanovení článků 12 odst. 1 a 13 odst. 1, 3 a 16 odst. 1 Pracovního řádu pro zaměstnance škol a školských zařízení vydaného MŠMT ČR pod čj 1696/96 ze dne 15. 4. 1996 a v důsledku takového nedostatečného dozoru a teprve po upozornění dětí, že jeden ze žáků chybí, zjistila nepřítomnost [redacted] nar. [redacted] k jehož utonutí došlo v prostoru jezu okolo 17.30 hod., přičemž bezprostřední příčinou jeho smrti bylo udušení z utopení. Za tento trestný čin byl obžalované uložen stejný trest, jaký uložil soud I. stupně, tedy trest odnětí svobody v trvání jednoho roku, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu dvou let. Odvolání poškozených manželů [redacted] bylo podle § 256 tr. řádu zamítnuto.

Vůči rozsudku odvolacího soudu podala obžalovaná [redacted] dovolání, jímž v celém rozsahu napadla výroky o vině a trestu. Usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 7. 2003 sp. zn. 6 Tdo 235/2003 byl rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 19. 6. 2002, sp. zn. 12 To 124/2002 s výjimkou výroku, kterým bylo podle § 256 tr. řádu zamítnuto odvolání poškozených [redacted] zrušen, současně byla zrušena i další rozhodnutí na zrušenou část rozsudku obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Krajskému soudu bylo přikázáno, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud ČR přitom ve svém rozhodnutí konstatoval, že skutek, kterým byla obžalovaná uznána vinnou, naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. Ustanovení zákoníku práce, jakož i

ustanovení Pracovního řádu pro zaměstnance škol a školských zařízení, z nichž minimálně některé obžalovaná porušila totiž formulují stanovené povinnosti obecně. Zmíněný rezortní předpis blíže neupravuje výkon pedagogického dozoru v průběhu školního výletu spojeného s koupáním dětí, nebylo ani zjištěno, že by ředitelka školy uložila obžalované konkrétní pokyny ve smyslu § 13 odst. 3 tohoto předpisu. Vzhledem k obecnosti a nekonkrétnosti povinností zakotvených ve zmíněných předpisech nelze dovodit, že jejich porušení má zpravidla za následek nebezpečí pro lidský život nebo zdraví a že může snadno k takovému následku dojít, tedy že jde, a to i s poukazem na ustanovení § 88 odst. 1 tr. zák., o porušení důležité povinnosti ve smyslu ustanovení § 224 odst. 2 tr. zák.

Na základě tohoto rozhodnutí krajský soud jako odvolací soud znovu z důvodu odvolání podaného obžalovanou přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku Okresního soudu v Berouně, i správnost postupu řízení, které mu předcházelo v rozsahu stanoveném v § 254 odst. 1 tr. řádu a posoudil věc takto:

Stejně jako v předchozím přezkumném řízení, i nyní dospěl odvolací soud k závěru, že soud I. stupně provedl zákonným způsobem všechny důkazy, které mohly přispět k objasnění věci a hodnotil je v souladu s § 2 odst. 5, 6 tr. řádu, přičemž zjistil skutkový děj, který má v provedeném dokazování oporu. Jediná vada napadeného rozsudku v tomto směru tak spočívá v ne zcela přesném popisu skutkového děje, jak bude níže vysvětleno. Nicméně v souladu s právním názorem vyjádřeným Nejvyšším soudem ve shora uvedeném rozhodnutí, je nutno uvést, že první soud (stejně jako odvolací soud v předchozím rozhodnutí) pochybil v právním hodnocení skutku, který v podstatě správně zjistil.

Řízení před soudem prvního stupně zároveň netrpí žádnou procesní vadou, k námitkám odvolatelky týkajícím se nedostatků právě v popisu skutku se ostatně vyjadřoval i Nejvyšší soud v rozhodnutí o dovolání a ani on je neshledal důvodnými. Pro stručnost je proto možno na odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu v tomto směru odkázat.

Pokud pak jde o věcnou stránku skutkových zjištění, učiněných v procesně správném řízení, nezbyvá než opakovat, že z důkazů provedených před soudem prvního stupně naprosto nepochybně vyplynulo, že obžalovaná absolvovala s deseti žáky školy, kde pracovala jako učitelka, výlet, přičemž ten byl prezentován jako výlet školní (před žáky i jejich rodiči), i když obžalovaná jeho trasu neoznámila vedení školy. To první soud správně zjistil z výpovědi svědkyně [redacted] (která o tom, že výlet proběhl jinde, než bylo stanoveno, informace získala až poté, co došlo k úmrtí žáka [redacted] a kontaktovala policii na místě, kde děti měly původně být). Průběh výletu shodně popsala obžalovaná i děti, které se ho zúčastnily, přičemž soud I. stupně správně zjistil, že při výletu došlo ke koupání dětí v okolí jezu na řece [redacted] kde poškozený [redacted] utonul. Při koupání měly děti možnost pohybovat se nad jezem, pod ním i v propusti, přičemž obžalovaná byla s dětmi ve vodě či jejich jednání sledovala ze břehu.

Všechny na výletě přítomné děti potvrdily, že obžalovaná jim dala pokyn, aby se pohybovaly tak, aby na ně viděla, pokud skákaly do vody, tuto aktivitu jim zakázala, nicméně (jak potvrdil svědek [REDACTED]) stalo se tak až poté, co tuto aktivitu provozovaly. Z výpovědí všech účastníků výletu i obžalované zároveň jednoznačně vyplynulo i to, že okamžik, kdy se ztratil [REDACTED] který byl posléze nalezen utonulý, nikdo nepostřehl.

V souvislosti s těmito skutečnostmi první soud správně zvažoval i to, že z výpovědí svědků [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] vyplynulo, že pod přepadem jezu v tzv. šlajsně byl silný tah vody a místo bylo zjevně nebezpečné. Správně dovedl i to, že pokud obžalovaná právě v těchto místech umožnila koupání dětem, nad kterými vykonávala dozor, i když jejich počínání sledovala (a to i ze břehu), nebylo v jejích možnostech zabránit jim v činnostech natolik nebezpečných, že mohly vést k fatálním následkům na jejich životě a zdraví. Právě s ohledem na obecnou zkušenost, že koupání v okolí jezu je výrazně nebezpečnou činností, správně soud prvního stupně neakceptoval obhajobu obžalované, že místo ke koupání jí doporučil člověk znalý místních poměrů a koupala se tam řada lidí.

Bylo tak naprosto jednoznačně prokázáno, že poškozený [REDACTED] utonul jako účastník školního výletu, v rámci kterého obžalovaná jako učitelka vykonávala nad ním a dalšími dětmi dozor, přičemž se tak stalo při nebezpečné aktivitě, které obžalovaná nezabránila. Byť si tak zřejmě počínala v rozporu s povinnostmi pedagogického pracovníka upravenými v rezortních předpisech i v obecném ustanovení zákoníku práce v tehdy platném znění (směřujícím především k zabránění škodám na životě a zdraví), není možno, jak to vysvětlil Nejvyšší soud v usnesení o dovolání, tyto povinnosti považovat za důležité, t.j. není možno dovést, že tímto způsobem obžalovaná naplnila znaky kvalifikované skutkové podstaty podle § 224 odst. 2 tr. zák.

Stejně jako v předchozím přezkumném řízení i nyní má odvolací soud za to, že obžalovaná si při tomto školním výletě počínala nesprávně. Její pochybení spočívalo v tom, že zvolila ke koupání dětí (v pubertálním věku, ve skupině, kde byli chlapani i dívky a zjevně se musela projevit soutěživost, vedoucí až k hazardu) místo, kde obecně hrozilo nebezpečí, přičemž nebyla objektivně schopna dětem v život ohrožujícím jednání zabránit a také jim nezabránila. Jako učitelka však měla obžalovaná vědět, že s ohledem na vlastnosti a obvyklé chování dětí tohoto věku, je třeba počítat s tím, že dojde k přecenění jejich vlastních schopností, které na takovém místě může k tragickým následkům vést. Právě v příčinné souvislosti s těmito nebezpečnými aktivitami (koupání v oblasti jezu) zemřel jeden ze žáků obžalované, neboť, jak vyplynulo ze znaleckého posudku, příčinou úmrtí [REDACTED] bylo udušení z utopení. Obžalovaná tak sice nevěděla, že svým jednáním může způsobit následek, k němuž došlo, ač o tom vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měla a mohla. V nevědomé nedbalosti tak způsobila poškozenému [REDACTED] smrt.

Z tohoto důvodu naplnila obžalovaná svým činem znaky skutkové podstaty trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák a nikoli § 224 odst. 1, 2 tr. zák., jak dovedl první soud.

Byl proto napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. řádu ve výroku o vině a trestu a v tomto směru odvolací soud podle § 259 odst. 3 tr. řádu znovu rozhodl sám.

Tento postup mu umožnilo dostatečné objasnění věci po stránce skutkové, jak k němu dospěl soud I. stupně. Odvolací soud pouze upřesnil popis skutku správně zjištěného prvním soudem tak, aby vyjadřoval znaky skutkové podstaty toho trestného činu, jímž byla obžalovaná uznána vinnou, tedy trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák.

Trest obžalované byl uložen v podstatě symbolický, neboť obžalovaná je osobou naprosto bezúhonnou, jako učitelka byla vždy dobře hodnocena, přičemž tragický následek, který byl jejím činem způsoben mohl do značné míry spoluzpůsobit svým chováním (které mu však obžalovaná umožnila) poškozený.

O nároku na náhradu škody v tomto rozhodnutí již nebylo rozhodováno, neboť výrok předchozího rozhodnutí odvolacího soudu, jímž bylo podle § 256 tr. řádu zamítnuto odvolání poškozených Milady a Milana Prodělalových, zůstal rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR nedotčen.

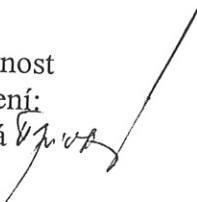
Poučení:

Proti tomuto rozsudku není další řádný opravný prostředek přípustný.

Proti rozsudku je možno podat dovolání do dvou měsíců od doručení jeho písemného vyhotovení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně. Dovolání je možno podat pouze z důvodů uvedených v § 265b tr. řádu, státní zástupce jím může namítat nesprávnost kteréhokoli výroku a může dovolání podat ve prospěch i v neprospěch obžalované, obžalovaná může namítat pouze nesprávnost výroku, který se jí bezprostředně dotýká a dovolání může podat pouze prostřednictvím obhájce, jinak se podání, byť jako dovolání označené, za dovolání nepovažuje.

V Praze dne 15. října 2003

Za správnost
vyhotovení:
Špičková

JUDr. Eva Milcová
předsedkyně senátu, v. r.